1850. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 10 APRIL.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 9 April.

Men zegt dat er vergunning is aangevraagd om van hier op 's Hage over den Leydschendam een IJzeren Schroefstoomboot aan te leggen, die 's zomers acht keeren heen en weder zou varen, en waaromtrent men zich met de bestaande schipperij zou willen verstaan.

— Gisteren werd alhier op de gebruikelijke wijze de 26ste verjaardag gevierd van H. K. H. Prinses Sophia, Erfgroothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach.

— Door de benoeming van Dr. Nieuwveen tot tweeden Praeceptor aan het Gymnasium te Amsterdam, is de betrekking aldaar open gekomen van Onderwijzer in de Nederduitsche Taal, Stijl, en Letterkunde en in de Geschiedenis des Vaderlands, met een tractement van ƒ 1000 's jaars. Zij, die wenschen ter vervulling dier betrekking in aanmerking te komen, moeten zich vóór den 18den dezer aanmelden bij den Heer H. Ameshoff, Secretaris, op het Singel, N°. 41.

— De Zomerdienst op den Holl. Spoorweg zal den 14den aanvangen.

— De Regering te Utrecht heeft aan het liefdadig gesticht, hetwelk door de Zusters van Liefde van de congregatie van Tilburg bediend wordt, eene gift van ƒ 1000 geschonken, ten bewijze harer hooge erkentelijkheid en tevredenheid voor de liefdevolle zorgen en onvermoeide verpleging, welke die zusters aan de choleralijders hebben bewezen. (*Tijd.*)

— De Heeren Blasius hebben te Arnhem aangebragt een door hen uitgevonden Muziek-instrument, waarop men alle anderen kan nabootsen; het wordt even als eene piano bespeeld, en overtreft volgens deskundigen, alles wat van dien aard tot heden is uitgevonden.

— Te Gorichem, is een zeer uitgestrekt stuk gronds aangekocht, waarop een gebouw zal worden geplaatst voor R. K. weezen en ouden.

— In een artikel, getiteld: onderzoek naar de onderlinge betrekking tusschen pauperisme en jenever-consumtie, in het laatst uitgekomen nummer van den *Volksvriend*, worden, tot aantooning der verhouding tusschen het verbruik van sterken drank en de armoede, de volgende belangrijke bijzonderheden vermeld.

Gemiddeld worden in Nederland 's jaars 227,699 vaten jenever voor consumtie veraccijnsd. De bevolking gerekend op 3 millioen, wordt jaarlijks iets meer dan $7\frac{1}{2}$ kan per hoofd gedronken. In Amsterdam worden 's jaars gemiddeld voor de consumtie aangegeven 31,497 vaten jenever; dat is, naar de bevolking, bijna 15 kan per hoofd of het dubbel der hoofdelijke consumtie van Nederland. Te Haarlem jaarlijks 3785 vaten of $15\frac{3}{4}$ kan per hoofd.

Te Leyden heeft het zonderling en éénig verschijnsel plaats, dat van het jaar 1840 af (en misschien reeds eerder, maar vroegere opgaven ontbreken) tot het laatst bekende (1848), de consumtie elk jaar is verminderd, zoodat het getal vaten, dat in 1840 ongeveer 5350 bedroeg, in 1848 tot ongeveer 3250 was gedaald. De hoofdoorzaak hiervan is waarschijnlijk gelegen in de vermeerdering van het getal tapperijen aan de buiten-singels, niet tot stads gebied behoorende. Men mag aannemen dat te Leyden wordt gebruikt $13\frac{3}{4}$ kan per hoofd 's jaars. In de residentie, met Scheveningen 69,000 inwoners, wordt gemiddeld 's jaars aangegeven 9791 vaten of $14\frac{4}{5}$ kan per hoofd. Eindelijk Rotterdam: gemiddeld 12,830 vaten 's jaars, dat is ruim $14\frac{1}{2}$ kan per hoofd. Het is opmerkelijk dat het onderling verschil tusschen de hoofdelijke consumtie in deze vijf voorname steden zoo gering is. Door hare inwoners wordt hoofdelijk twee malen zooveel gedronken als door de overige ingezetenen van Nederland, die 's jaars slechts $7\frac{1}{2}$ kan gebruiken.

Hier tegenover stelt de schrijver de bedeelingen in de gemelde plaatsen: Te Amsterdam bedraagt het van stadswege voor minvermogenden verstrekte een derde van de gezamentlijke gewone stedelijke uitgaven; te Haarlem twee vijfden; te Leyden bijna de helft; te 's Gravenhage en te Rotterdam ruim een derde. In de vier eerstgenoemde plaatsen is het cijfer der bedeelden geklommen tot 220 van de 1000, terwijl het over het gansche vaderland slechts 150 van de 1000 bedraagt. De schrijver onthoudt zich van alle gevolgtrekking, maar meent toch dat uit deze opgaven blijkt, dat tusschen de jenever-consumtie en het pauperisme een naauw verband bestaat.

— In de *Aviso de la Meuse* wordt medegedeeld, dat er in de afhellingen van den St. Pietersberg goudhoudend zand is gevonden, en men bezig is dit wetenschappelijk te onderzoeken.

— Te Maastricht is de Advocaat Salomo voor een jaar geschorst, omdat hij tabak aan veroordeelden in de gevangenis bezorgd had.

'S GRAVENHAGE, 9 April.

Dr. Gützlaff is bij H. M. de Koningin en bij Prins Frederik ten gehoore ontvangen.

— Heden morgen zijn bij Z. M. ten gehoore ontvangen de leden van de Algemeene Synode der Nederl. Hervormde kerk, die thans alhier eene buitengewone vergadering houdt.

— De Kroonprins van Zweden en Noorwegen wordt den 20sten dezer hier verwacht.

— De Minister van Financiën heeft van eenen onbekende ƒ 1000 ontvangen ten behoeve van de Schatkist. — Voornoemde Minister zal Donderdag geen gehoor verleenen.

— De drie Engelschen, onlangs als verdacht van zakkenrolderij gevat, zijn weder in vrijheid gesteld en naar Rotterdam vertrokken.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 8 April.

De Voorzitter geeft kennis, dat hij ontvangen heeft eene missive van den Heer van Nispen, daarbij kennis gevende dat hij herbenoemd is tot Burgemeester van Zevenaar, welke betrekking hij heeft aanvaard. Hij verzoekt de beslissing der Kamer, of hij nu opgehouden heeft lid der vergadering te zijn. Na eenige woordenwisseling wordt die Heer met 21 tegen 4 stemmen toegelaten. *Tegen* de Heeren Lightenvelt, Blankenheym, Hoffmann en v. Sasse v. Ysselt.

Alsnu doet de Heer Hoffmann zijne vragen aan het Ministerie betrekkelijk eenige benoemingen of herbenoemingen van Burgemeesters:

Hij vraagt ten 1ste, op grond van welk artikel der Grondwet heeft het Ministerie, in betrekking tot de benoeming van Burgemeesters, ten platten lande, het bestaande reglement als vervallen beschouwd vóór en aleer het door de gemeente-wet was vervangen?

In de 2de vraag vraagt de spreker, waarom of er bij de benoeming te Ridderkerk op de uitgedrukte wensch van den Gemeenteraad, de ingezetenen en den Gouverneur geen acht is geslagen.

In de 3de waarom of de eene Burgemeester-Notaris is afgezet en de andere aangebleven.

Ten 4de vraagt spr., of niet velen hunner, zoo niet allen, door den Gouverneur der Provinciën niet alleen zijn voorgedragen, maar op de noodzakelijkheid hunner herbenoeming, in het belang der gemeente, is aangedrongen?

En vraagt ten 5de eene verklaring van het gouvernement, dat de benoemingen door den Koning geschied zijn op voordragt en op de verantwoordelijkheid der Ministers. Hij vraagt dit te meer, omdat het Hoofd van den Staat onkundig is gelaten van de niet herbenoeming van velen, waardoor veel misnoegen is verwekt, en hij vraagt dus hierbij of ter kennisse van den Koning zijn gebragt de rapporten der Gouverneurs ten deze.

Spr. zegt nog ten opzigte der afzetting van den Burgemeester van Gouda, dat nergens eene bepaling bestaat volgens welke een Burgemeester binnentijds in de steden kan afgezet worden, en vraagt ten 6de krachtens welke gronden, het ontslag plaats heeft gehad?

De Minister antwoordt dat er gesproken is van ontevredenheid, die ontstaan zou zijn, niet juist door de benoeming van Burgemeesters, dan wel door de niet-herbenoeming, en zegt te gelooven, dat er veel schijn van ontevredenheid kan worden te weeg gebragt, waar de wezenlijke grond ontbreekt.

2°. Spreekt de Minister over de petitiën, noemt ze een belangrijk grondwettig regt, maar zegt dat ze misbruikt kunnen worden.

Ten derde zegt de Minister, dat de Regering in haar regt is en noemt afwisseling van Burgemeesters heilzaam.

Ten vierde meent de Minister niet te moeten treden in een onderzoek van bijzondere gevallen of omstandigheden.

Ten vijfde zegt de Minister, dat zoo ongelijkheid heeft bestaan, de oorzaak ligt in ongelijke inlichtingen, en zegt ten slotte dat men bij verschil van beschouwing, maar al te ligt overgaat tot het opsporen van bedoelingen.

De Minister beantwoordt nu de vragen. Er is gevraagd: 1°. Op grond van welk art. der Grondwet is art. 3 van het Reglement op het bestuur ten platten lande, door het Ministerie als vervallen beschouwd? Het antwoord is: door al. 1 van het 4 add. der Grondwet dat zegt: dat de heerlijke regten,

betreffende voordragt of aanstelling van personen tot openbare betrekkingen zijn afgeschaft.

2°. Is gevraagd: Waarom zijn aan sommige gemeenten Burgemeesters, die geene ingezetenen zijn, opgedrongen? en antwoordt dat hij dit Il. Vrijdag had ontwikkeld. Dat bij vereeniging van kleinere gemeenten de Burgemeesters toch maar ingezetenen kan zijn van eene gemeente, en maakt verder eenige algemeene bedenkingen over de petitiën.

3°. Spreekt de Minister over den regel die het Gouvernement zich gesteld heeft bij de toepassing van de wet op het notariaat. Die regel is deze: het Gouvernement heeft gemeend de wet van 1842 in den regel overal te moeten toepassen, waar niet bleek, uit de kennis bij het Gouvernement aanwezig, of uit ingewonnen informatiën, dat het individueel belang der gemeente de dispensatie voorschreef. De Minister zegt dat daarover verschillend kan gedacht worden. Er is ook bij de ontwikkeling van het derde punt, door den spreker gezegd, dat er een blaam zou zijn geworpen op hen die niet herbenoemd zijn. De Minister moet dat denkbeeld ten ernstigste weêrspreken en noemt het een gevolg van het ongelukkig vooroordeel.

4°. Is gevraagd: zijn er bij het Gouvernement klagten ingekomen over nietherbenoemde personen. In de beantwoording hiervan kan de Minister niet treden, daar dit op eene geheele instructie van iedere zaak zou uitloopen.

5°. Is gevraagd: zijn de rapporten en voordragten van de Gouverneurs ter kennis des Konings gebragt? Daarop zal de Minister het antwoord moeten schuldig blijven; dat betreft uitsluitend den omgang tusschen den Minister en den Koning. Hij beroept zich op de onschenbaarheid des Konings en de verantwoordelijkheid van den Minister.

6°. Is de afzetting van den Burgemeester te Gouda genoemd. De regering heeft daarop al geantwoord en zoo zij meent alle twijfelingen opgelost.

De Heer Hoffman beantwoordt den Minister en zegt onderanderen dat te Ridderderk, Voorburg en andere gemeenten de afgetreden Burgemeesters door den Gouverneur waren voorgedragen. Daaraan moet alsdan de Minister al weinig waarde hechten. Spr. wijst bij die benoemingen, o. a., op Stryen, waar een minderjarige tot Burgemeester is aangesteld, hetgeen toch allerverderfelijkst is. De Minister heeft omtrent de benoemingen op het publiek belang gewezen. Spr. vreest, dat daarbij het politiek belang eene groote rol gespeeld heeft. De publieke opinie zal beslissen. Spr. is door de inlichtingen niet bevredigd, en blijft de handeling beschouwen als van willekeurigen aard. Willekeur baart misnoegen. Spr. was nooit absolute beginselen toegedaan, maar als hij kiezen moet tusschen eene absolute Monarchie en een absoluut Ministerie, verkiest hij de eerste. Gelukkig dat de tegenwoordige daad algemeene afkeuring ondervonden heeft.

De Minister van Binnenlandsche Zaken bestrijdt nogmaals het gevoelen alsof ten deze willekeurig zou zijn te werk gegaan en hij verzet zich ook tegen het aangevoerde alsof de benoemingen waarvan sprake is, de algemeene afkeuring zouden hebben verwekt. Ware het evenwel zoo, dan zou het een bewijs zijn dat de afkeuring zeer ligtvaardig was.

Niemand meer 't woord vragende, zoo worden de werkzaamheden voortgezet, en de interpellatie — blijft zonder gevolg.

De Voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen tot hare Voorzitters en Onder-Voorzitters gekozen zijn de Heeren: 1. Martens van Sevenhoven en Hoffmann; 2. Rengers en van Pallandt; 3. Gevers en Taets van Amerongen, en 4. Groeninx en Insinger.

De Voorzitter geeft kennis, dat door de afdeelingen gekozen zijn tot rapporteurs: 1. voor het ontwerp nopens de provinciale belastingen in Friesland over 1850, de Heeren: Martens van Sevenhoven, van Pallandt, de Jonge en Groeninx; 2. voor dat wegens de Brievenposterij, de HH. Martens van Sevenhoven, van Pallandt, Taets van Amerongen en Groeninx.

De Commissie tot de verzoekschriften heeft, bij monde van den Heer Taets van Amerongen, rapport uitgebragt over eenige petitiën, ten aanzien dier beide ontwerpen, welke ter griffie zullen worden nedergelegd.

Daarna is er eene langdurige woordenwisseling ontstaan over een voorstel van den Heer van Meurs, ter verdaging van de Vergadering tot den 19den dezer, dat verworpen wordt met 23 tegen 8 stemmen. De beraadslagingen over het ontwerp van wet nopens de provinciale belasting in Friesland, worden bepaald op Woensdag morgen.

AMSTERDAM, 5 April.

In de vorige week werd alhier de achttiende openbare vergadering gehouden, van de vierde klasse van het Koninklijk Nederl. Instituut.

De Voorzitter der klasse, de Hoogleeraar Mr. C. A. den Tex, opende de vergadering, met eene gepaste inleiding en wijdde eenige woorden van hulde aan de leden A. Brondgeest, W. H. Schmidt en D. P. G. Humbert de Superville, welke laatste de boekerij der klasse aanzienlijk had verrijkt door een legaat van boeken en handschriften.

Zeven correspondenten waren der klasse door den dood ontvallen; onder anderen R. G. Kiesewetter, die beroemde schrijver der door de klasse met goud bekroonde prijsverhandeling over de verdiensten der Nederlanders als toonkunstenaren in de 14de, 15de en 16de eeuw.

Na nog te hebben medegedeeld, wie sedert de 17de openbare vergadering waren benoemd tot leden der klasse, gaf de Voorzitter het woord aan den Heer Is. Warnsinck, Secretaris der klasse, die alsnu verslag uitbragt van de verrigtingen der klasse gedurende het verloopen tweejarig tijdperk.

Een voorstel van den Heer C. Kruseman, hoofdzakelijk strekkende tot het verminderen van het aantal der tentoonstellingen, en het benoemen van een jury van beoordeeling zoo als in België plaats heeft, had eene briefwisseling met de stedelijke regeringen van Amsterdam, 's Hage en Rotterdam ten gevolge, welke regeringen zich niet gunstig ten deze verklaarden; zoodat van de zaak voorloopig werd afgezien.

Belangrijke mededeelingen werden door verschillende leden gedaan op het gebied der schilder-, beeldhouw-, graveer-, bouw- en toonkunst. Betreffende de schilderkunst door de Heeren Mr. C. A. den Tex, C. Kruseman, de Vos, Royer en J. A. Kruseman; betreffende de beeldhouwkunst: door de Heeren J. A. Kruseman, Is. Warnsinck en Mr. C. A. den Tex; betreffende de graveerkunst: door de Heeren Taurel, Warnsinck en Kruseman; betreffende de bouwkunst: door de Heeren den Tex, Warnsinck en Tetar van Elven; en betreffende de toonkunst: door de Heeren Bertelman, Warnsinck en den Tex.

De klasse ondersteunde de derde klasse in het onderzoek van een door den Heer Hoogkamer aan laatstgemelde klasse ingezonden opstel over de *Encaustiek* der ouden. — Wijders verzocht zij dat het kabinet van Pleisterbeelden te Leyden, na den dood van den Heer D. P. G. Humbert de Superville, naar Amsterdam zou worden overgebragt en aldaar in de lokalen der Akademie van beeldende kunsten geplaatst, aan welk verzoek echter door den Minister van Binnenl. Zaken niet is voldaan.

Eene zaak van meer algemeen kunstbelang is de vervaardiging van electrotypische afgietsels van de beelden, die zich in de kamer van zeldzaamheden op het Raadhuis alhier bevinden, welke taak door de klasse is opgedragen aan onzen stadgenoot P. J. Franzoni, onder toezigt van de Heeren J. W. Pieneman en Royer.

De instandhouding der oude gebouwen en gedenkteekenen des vaderlands was eene zaak van algemeen belang, »die de klasse veel en langdurig bezig hield." De Heeren Tetar van Elven en Alberdingk Thijm hadden daartoe aanleiding gegeven, en de klasse had, zich tot den Minister van Binnenl. Zaken gewend, met verzoek: 1°. om voor de bewaring van de hier bedoelde gebouwen de vereischte zorg te dragen; 2°. om ingeval van onvermijdelijk noodige slooping, daarvan vooral juiste en naauwkeurige afteekening te doen vervaardigen; 3°. om ingeval van verbouwing, de ontwerpen door deskundigen te doen beoordeelen; en zich daarbij te verstaan met de maatschappij ter bevordering van bouwkunst. Ten gevolge van dezen stap zijn de Gouverneurs der verschillende provinciën, die reeds, luidens het antwoord des Ministers, in 1844 op het belang der zaak waren opmerkzaam gemaakt, op nieuws daartoe aangeschreven.

De Hooggeleerde Heer Mr. D. J. van Lennep bragt daarna verslag uit, omtrent één ingekomen antwoord op de, uit de erflating van den Heer Hoeufft, uitgeschreven prijsvraag van een Latijnsch dichtstuk, welk antwoord, getiteld *Minnekout*, met berijmde Nederd. vertaling, der bekrooning niet waardig werd gekeurd.

De Voorzitter wenschte toen verder de klasse geluk, bij de uitschrijving van hare prijsvragen, (behalve de muzikale, die onbeantwoord was gebleven) gelukkiger te zijn geweest, waarna de Heer A. B. B. Taurel, namens de commissie voor de graveerkunst een Fransch verslag las, inhoudende dat twee kunstenaars gravures hadden ingezonden, zijnde de Heer J. W. Kaiser, eene gravure naar de schilderij van N. Pieneman, *het kwetsen van de Ruiter voor Syracuse*, en eene naar Rembrandt's *staalmeesters*, en de Heer E. Taurel, eene gravure naar Royer's *standbeeld van Prins Willem I.* Op voorstel der commissie kende de klasse den gouden eereprijs toe aan den Heer J. W. Kaiser, voor zijne eerstgemelde gravure, en *honderd gulden* aan den Heer Taurel, als aanmoediging; wordende overigens *hoogst loffelijke melding* gemaakt van eene nog onvoltooide gravure van den Heer Kaiser, *de schuttersmaaltijd* naar van der Helst.

Het verslag der commissie voor de historie-schilderkunst, werd gedaan door den Heer J. A. Kruseman Jz. Op de prijsvraag: *Petrus en Johannes bij het ledige graf van den Heiland*, waren ingekomen drie stukken, waarover de commissie hare beredeneerde hoogst gunstige oordeelvelling mededeelde, bijzonder omtrent twee der ingezonden stukken. De commissie stelde voor, daar het hier geen *gewoon*, maar inderdaad *buitengewoon* werk betreft, den uitgeloofden eereprijs, bestaande in een gouden eerepenning, ter innerlijke waarde van ƒ 300, en eene gelijke som in geld, niet op één hoofd te vereenigen, maar aan het stuk, geteekend met de spreuk: *Zalig zijn zij die gelooven*, den gouden eerepenning, en aan dat, geteekend met de spreuk: *Hij is verrezen*, de som van ƒ 300 toe te kennen; terwijl het derde stuk eene eervolle vermelding verdient.

De klasse had zich daarmede vereenigd, en bij het openen van het naambriefje van het met den *gouden eerepenning bekroonde* stuk bleek de vervaardiger te zijn de Heer J. van Dijk, kweekeling der Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten alhier. Het naambriefje van het tweede stuk vermeende de voorzitter niet te mogen openen zonder toestemming van den bekroonde, en aan de uitnoodiging des voorzitters, zich bekend te maken, zoo hij in de vergadering aanwezig ware, niet wordende voldaan, bleef het naambriefje ongeopend.

Als nieuwe prijsvraag, in het vak der beeldhouwkunst, werd uitgeschreven: eene voorstelling in pleister, *Telemachus als slaaf het vee hoedende.*

De vergadering werd daarop gesloten.

— Van de vergadering der 2de klasse op den volgenden dag gehouden op welke de Heer ter Haar, een dichtstuk over het Communismus en de Heer L. J. F. Janssen eene beschouwing van den vooruitgang en de beoefening der Monumentele Vaderl. Oudheidkunde in de laatste 25 jaren, voordroeg, zien wij ons door plaatsgebrek gedrongen, het verslag tot een volgend Nommer uit te stellen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 6 April.

Bij de schipbreuk van de stoomboot Royal Adelaïde zijn 206 menschen omgekomen. Het schip was voor ƒ360,000 verzekerd.

Door den geweldigen storm, waarin dit schip is te grond ging, zijn ook meer dan 30 kustvaarders met een groot getal menschen vergaan. Bovendien is ook het schip Francis met 140 landverhuizers, ten zuid-westen van Ierland geheel verongelukt.

— Uit Madrid wordt gemeld, dat de geschillen tusschen onze en de Spaansche Regering op het punt zijn van geschikt geworden. Men noemt Lord Howden als den aanstaanden Gezant; een man allezins voor die taak berekend.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 April.

Het paleis Luxemburg, dat als een zeer gewigtig punt wordt beschouwd, is thans in eenen geduchten staat van verdediging gebragt en in de kelders bevindt zich veel ammunitie.

— De Wetgevende Vergadering heeft met 431 tegen 217 stemmen besloten de wet op de deportatie ten tweeden male in beraadslaging te nemen.

SPANJE.

MADRID, 4 April.

De Koningin heeft het volgend besluit genomen:

Art. 1. Voor ons hebbende de ontwerpen tot regeling der openbare schuld, opgesteld door de laatste commissie te dien einde, alsmede dat hetwelk de regering reeds opgesteld had en in de jongste zitting der wetgevende vergadering had moeten indienen, — en gehoord hebbende de gedelegeerden die de houders van Spaansche fondsen op de onderscheidene plaatsen waar deze verhandeld worden, gemeend hebben te moeten benoemen; — *wordt de dirigerende Junta der Schuld belast met het onverwijld opstellen van een nieuw ontwerp*, dat zij aan het onderzoek en de goedkeuring der regering zal onderwerpen.

Art. 2. Met het oog op dat ontwerp en behoudens de verandering die zij raadzaam zal achten daarin te maken, zal de regering, in den kring harer bevoegdheid, de noodige maatregelen nemen tot voorbereiding en gemak der regeling, door *in de eerste dagen der aanstaande zitting van de wetgevende vergadering* die punten aan het oordeel der Cortes te onderwerpen, welke door hunne goedkeuring bekrachtigd moeten worden.

Art. 3. De in het vak van openbaar crediet ervaren personen, die ik voegzaam zal achten te benoemen, zullen deelnemen aan de werkzaamheden der dirigerende Junta van de Schuld.

Dit besluit is bij wijze van inleiding voorafgegaan door een verslag van den Minister van financiën aan de Koningin, waarin hij onder anderen zegt: dat na de regeling van den grondslag der belastingen en openbare inkomsten nog die der algemeene regeling der schuld, de grondslag van haar toekomstig crediet overbleef. Deze zaak is misschien de moeijelijkste en neteligste die de regering tot nu toe heeft op te lossen gehad. Het ontzagchelijke cijfer onzer schuld, ontstaan in de tijdvakken van beroering en wanorde, en de erkende ontoereikenheid der hulpbronnen waarover de regering tot bestrijding harer uitgaven kon beschikken, zijn een dubbele hinderpaal geweest, waarop de pogingen om tot de regeling der schuld te geraken, voortdurend afgestuit zijn; de betaling der renten van een gedeelte der schuld is vele jaren gestaakt, en het crediet van den Staat vreeselijk gedaald. Het oogenblik is echter gekomen om uit een toestand te geraken, die de nationale eer en eerlijkheid niet meer kunnen dulden. De vertoogen der schuldeischers van den Staat mogen niet langer miskend worden. De regering, doordrongen van die beginselen, vatte het denkbeeld op tot regeling der schuld en wilde bij de Cortes te dien einde een ontwerp van wet indienen. Daar de laatste commissie voor de regeling der schuld reeds twee daartoe betrekkelijke ontwerpen had ingediend, die der regering tot grondslag strekten bij het ontwerp dat in de zitting der Cortes zou worden ingediend, zoo kan de dirigerende Junta van de schuld overgaan tot het opstellen van een volmaakter ontwerp. Het ligt niet in de bedoelingen der regering om een ontwerp voor te stellen, dat het vermogen zou overschrijden der schatkist. Zoo dus de regering, zonder karigheid, tot de regeling der schuld alle hulpmiddelen wil aanwenden, die men uit den bloeijenden staat der openbare inkomsten mag verwachten, zoodat die regeling geene ijdele en onvruchtbare belofte meer blijve, — zoo mag zij daarentegen ook niet meer beloven dan zij redelijker wijze kan nakomen, noch toelaten dat de regeling, ofschoon voor het oogenblik bevredigend, in een schandelijk bankroet uitloope.

ITALIE.

Een telegraphisch berigt van den 5den dezer uit Civita-Vecchia aan de Fransche regering, kondigt aan, dat de Paus den vorigen dag van Portici was vertrokken, en de reis te land in kleine dagreizen zou afleggen.

PRUISSEN.

De Hoogleeraren in de Godgeleerdheid te Munster waren opgeroepen om op de aangenomen Staatsregeling den eed af te leggen; daar zij dat echter niet doen wilden, dan onder uitdrukkelijk voorbehoud van de aan de R. K. kerk toekomende regten, zijn zij tot de eedsaflegging niet toegelaten. Men verzekerde dat de Opperpresidenten in de provinciën die geestelijken in hunne betrekking van Hoogleeraar zou schorsen.

ZWITSERLAND.

BERN, 3 April.

De Bondsraad heeft besloten, ten gevolge van het onderzoek der handwerksvereenigingen: 1°. de leden der Duitsche handwerkers-vereenigingen te Geneve, in te Waadland, Freiburg, Bern, Thun, Basel, Zurich, Winterthur, Neufchatel en Schafhausen, uit Zwitserland te verwijderen; 2°. de handwerkers-vereenigingen te Aarau, Luzern, Glarus, Chur en Herisau, voorloopig onder het toezigt der policie te stellen. Door dit besluit worden ongeveer 500 Duitsche werklieden uit Zwitserland verwijderd. Het onderzoek heeft buiten allen twijfel gesteld, dat men een nieuwen inval in Baden op het oog had.

— Het bestuur van het kanton Genève heeft zich tegen dat besluit verzet. De Eedgenootschappelijke Raad heeft daarop aan dat bestuur eene nog meer dringende uitnoodiging gezonden, om bovenstaand besluit ten uitvoer te leggen.

GRIEKENLAND.

ATHENE, 26 Maart.

De Engelsche vloot ligt nog steeds te Salamis. Ten aanzien der vereffening van de bestaande geschillen heerscht voortdurend dezelfde onzekerheid, hetgeen eenen zeer nadeeligen invloed uitoefent op den handel en het verkeer. — Griekenland echter geniet de volmaakste rust.

STADS BERIGT.

KENNISGEVING.

Derde Zitting van den Militie-Raad over het Kanton Leyden. Nº. 15.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, ontvangen hebbende van den Heer Militie-Commissaris over de Kantons 15—21, Provincie *Zuid-Holland*, eene Kennisgeving, dat de Derde Zitting des Militie-Raads voor deze Stad, zal gehouden worden op het Raadhuis te GOUDA, op *Maandag* en *Dingsdag* den 15den en 16den *April* 1850, des morgens ten 10 ure, ter beoordeeling der Plaatsvervangers en Nummerverwisselaars, welke de dienstpligtige Lotelingen dezer Stad zullen verlangen te geven; alsmede tot het afdoen der belangen van zoodanige Lotelingen, wier zaak tot deze Zitting is geadjourneerd; — Brengen zulks bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, met informatie, dat tot het opmaken van de bij de Wet gevorderde certificaten voor Plaatsvervangers en Nummerverwisselaars, (welke laatste zulks echter niet dan met toestemming hunner ouders vermogen te doen,) zal worden gevaceerd ter Secretarie dezer Stad, van heden af, dagelijks de Zon- en Feestdagen uitgezonderd, 's morgens ten 10 ure; — alwaar zij tevens de noodige informatiën, zoo omtrent het opmaken dezer certificaten, als ten aanzien der vereischten, welke de Plaatsvervangers, ingevolge de Wet, moeten bezitten, kunnen bekomen.

Voorts meenen Burgemeester en Wethouders de belanghebbenden, of wel derzelver ouders, te moeten waarschuwen voor zoodanige personen, welke, onder den naam van Commissionairs, somwijlen dezelve misleiden, zoo door met hen krachtelooze overeenkomsten te sluiten, als door hen, welke Plaatsvervangers verlangen te geven, onder voorwending van alles voor hen te zullen bezorgen, een aantal onnoodige kosten te doen maken, ja die zelfs veelal door beding van al de gelden daartoe benoodigd, dadelijk in eens of kort op elkander volgende termijnen te moeten ontvangen, hun voor het vervolg in vele onaangenaamheden wikkelen; alzoo van het geld, door de Lotelingen ten behoeve der Plaatsvervangers te geven, volgens Art. 98 der Wet van den 8sten Januarij 1817, nimmer meer dan *een vijfde* aan denzelven mag worden uitbetaald, en de overige vier vijfde in de kas van het Korps moeten worden gestort; — en als dan zoodanige Commissionairs, na het volle geld genoten te hebben, (dikwijls (zoo als de ondervinding heeft doen zien), niet in staat zijn de betaling der verdere termijnen aan het Korps te voldoen, de belanghebbenden genoodzaakt worden die gelden nog eenmaal te betalen. Eindelijk worden de belanghebbenden nog herinnerd aan de bepaling van Art. 33 der Wet, van den 27sten April 1820, houdende: dat hij, wiens Plaatsvervanger gedurende 18 maanden gediend heeft, (de dienst bij de reserve niet mede gerekend) van alle verdere verantwoordelijkheid voor denzelven bevrijd zal kunnen blijven, mits storterde eene som van ƒ150, wanneer in de aanvulling van den Plaatsvervanger, ingeval hij mogt komen te ontbreken, door vrijwillige werving zal worden voorzien.

Aldus gedaan en gearresteerd, bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden op den 4den April 1850.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

210de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

13de Trekking. Geene.

14de » Nos. 8712 en 9031 ieder een prijs van ƒ1,000.

ADVERTENTIEN.

De Familiën TYDEMAN — BODEL NYENHUIS — en TERPSTRA, nemen de vrijheid, langs dezen weg dank te zeggen voor de menigvuldige blijken van deelneming, die zij hebben mogen ondervinden, in hun smartelijk verlies door het overlijden der waardige en hun dierbare Vrouwe M. M. TYDEMAN, Geb. HOORN.

Zeer gevoelig voor de algemeene, veelvuldige en hartelijke deelneming, zoo ruimschoots bij het hartgrievende overlijden van mijne zoo teedergeliefde Gade, betoond, kan ik niet anders dan dezen weg te baat nemen, ten einde daarvoor, ook namens alle onze betrekkingen, aan allen mijnen innigsten dank te betuigen.

LEYDEN, 10 April 1850. Mr. M. H. A. LISMAN.

De Schuldeischers in het **Faillissement** van M. G. VAN VALKENBURG VAN DE KREKE, *Tabakshandelaar* te *Leyden*, worden voor de ***tweede*** maal **opgeroepen** ter Verificatie hunner Vorderingen, in de Audientie-zaal der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, op 22 April 1850, 's namiddags ten 2 ure.

Mr. N. SIKKEL GROOS, *Curator*.

De Commissie van Landbouw in de Provincie *Zuid-Holland*, maakt hiermede bekend, dat op de verschillende Keuringen der Hengsten, in dit jaar 1850, van de *Vijf en Negentig* aangeboden Hengsten er *Twee en Tachtig* zijn goedgekeurd en gebrand.

En dat op de vergelijkende Keur, gehouden te *Rotterdam*, op den 3den April jl., dezelve de navolgende Premiën heeft toegewezen, als:

De *eerste* van *f* 75.—, aan den Bruinen vijfjarigen Hengst van LEENDERT VAN BEEK, te *Nieuw-Beijerland*, (waarvan deze echter slechts *f* 25.— heeft kunnen ontvangen, als hebbende bij in 1849, reeds de *tweede* Premie of *f* 50.—, voor dienzelfden Hengst bekomen.)

De *tweede* Premie van *f* 50.—, aan den Zwarten vijfjarigen Hengst van CORNELIS HUISMAN, te *Biert*.

En de *derde* Premie van *f* 25.—, aan den vijfjarigen Moorkop Hengst van PIETER DE JONG, te *Leerdam*.

Uit naam der Commissie van Landbouw, in de Provincie Zuid-Holland,

's Gravenhage, 6 April 1850. P. C. VISSER, *Secretaris*.

In het *Walsche Weeshuis* te *Leyden*, wordt gevraagd iemand tusschen de 30 en 40 jaren oud, van goed zedelijk gedrag, bekwaam om met de **Naald** en de **Wasch** om te gaan, tegen genot van ***Kost*** en een ***vast Salaris***.

Leden van de Walsche Gemeente zullen bij voorkeur in aanmerking komen. Degene die hierop reflecteren vervoege zich in Persoon, des Woensdags tusschen 5 en 6 ure aan het Walsche Weeshuis, of wel met *franco* brieven aan den Ondergeteekende,

In naam der Regenten van het Walsche Weeshuis, P. C. LEZWYN, *Secretaris*.

HET WASSCHEN VAN GLACÉ HANDSCHOENEN,

Naar verbeterde Uitvinding.

De Ondergeteekende maakt zijnen geëerden Stadgenooten bekend, dat bij hem **Gewasschen** worden alle soorten van **Glacé Handschoenen**, à **20 Cents** het paar.

T. J. W. DE PROUW, Oude Vest, bij de Bakkersteeg.

Men vraagt in een **Apotheek en Droogist**, tegen behoorlijk Loon, een **JONGELING** van Burger Ouders, tusschen de 15 en 18 jaren, om opgeleid te worden, om later als ***Droogist-Knecht*** zijn bestaan te vinden.

Tot nadere informatie vervoege men zich in den Boekwinkel van P. ENGELS, alhier.

De Uitgever-Directeur van **HET ZONDAGSBLAD** berigt aan de Lezers op dit Blad, dat om goede redenen geene exemplaren van **HET ZONDAGSBLAD** meer aan den Heer BROER VAN DIJK worden geleverd, en de Lees-Inrigting voor *Leyden* op den Boekhandelaar A. A. RENSINK is overgegaan. De Lezers van dit Blad gelieven zich, dus, tot laatstgemelden Heer te wenden.

Bij de op den 5den April 1850 gehouden Veiling door den Notaris BARKEY, zijn de Perceelen in bod gekomen, als volgt:

Nº. 1. Een partij LAND onder *Stompwijk*, op . . . . *f* 2,600.—
Nader verhoogd met . . . . 100.—

Nº. 2. Een partij LAND onder *Stompwijk*, op . . . . 3,500.—
Nader verhoogd met . . . . 200.—

Nº. 3. Het HUIS in de Dinkersteeg . . . . 3,600.—

Nº. 4. Het HUIS aan den Nieuwen Rhijn . . . . 4,800.—

Zullende de finale Gunning plaats hebben op Vrijdag den 12den April 1850, des voormiddags ten *elf* ure, wordende als nog verhoogingen aangenomen.

S. & J. LUCHTMANS, *Boekhandelaars*, te *Leyden*, zullen, op Dingsdag den 16den April 1850 en 13 volgende dagen, in het Logement *de Zon* aldaar, Veilen eene *Verzameling* WERKEN, uitgemaakt hebbende een groot, en wel het aanzienlijkste, gedeelte van hun *Handels-Assortiment*; zijnde de *vierde Afdeeling*, inhoudende *Grieksche en Latijnsche Letteren*, de daarbij behoorende *Philologie*, *Critiek*, *Woordenboeken* in verschillende talen; voorts ook Werken over *Geschiedenis en Letterkunde*: in alle formaten; te veel om hierover in bijzonderheden te treden. — Dit slechts, dat er onder de Grieksche en Latijnsche Letteren voorkomen *vijftig* uitgaven der *vijftiende*, en 550 der *zestiende* eeuw; en daaronder 89 uitgaven bij Aldus, 78 bij Stephanus, en vele andere Italiaansche, Fransche, Duitsche en Nederlandsche drukken van die eeuwen; voorts 50 drukken *in usum Delphini* gebeeten, in quarto; ruim 50 *Auctores apud Elsevirios* in Duodecimo, en de beste en zeldzaamste uitgaven der *Classici* uit de 17de, 18de en 19de eeuwen, tot den jare 1848 toe. Ook, niet weinige exemplaren *op groot papier*; zijnde het oudere vooral, van dezen Catalogus, meerendeels in zeer fraaije banden. Achteraan bevindt zich nog een *Appendix* van Werken over *Geschied- en Oudheidkunde*, *Taal- en Letterkunde*.

Het geheel beloopt een aantal van 4750 nummers. De Catalogus is alom verzonden. Zie ook het *Nieuwsblad voor den Boekhandel van 28 Maart en 4 April*.

Ongesteldheid der ingewanden kan door de Pillen van Holloway genezen worden.

Diegenen welke lijden aan buikloop of elke andere aandoening der ingewanden, behoorden de *Pillen* van HOLLOWAY te gebruiken als het zekerste en veiligste middel om de aanleidende oorzaken tot die ziekelijke ongesteldheid weg te nemen en zoo de maag tot haren gezonden toestand terug te brengen. Dikwerf worden deze ongesteldheden voortgebragt door de gal, en kunnen verhinderd worden door bij tijds eenige doses van deze onwaardeerbare *Pillen* te gebruiken, welke erkend zijn als het beste geneesmiddel bij ongesteldheid der ingewanden van de lever, gal, of maag.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 8 APRIL.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	55½	56	55 1/16
Dito Certificaten	„ 3 „	65	65½	65
Dito dito	„ 4 „	85¾	86	85 13/16
Amortisatie Syndicaat	„ 3½ „	87	87½	—
Handelmaatschappij	„ 4½ „	—	—	—
O. I. Leening	„ 4 „	84½	85	84⅞
Dito Holl. Spoorweg	„ „	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	„ 4½ „	98½	99	—
Haarlemmermeer	„ 5 „	102	102½	102⅛
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5 „	104	104¾	104⅜
Dito dito 1828 en 1829	„ 5 „	103¾	104⅛	104½
Cert. bij dito 1831 en 1833	„ 5 „	94½	94¾	—
Dito 1840	„ 4 „	86	86½	86⅛
Dito bij STIEGLITZ & Cº.	„ 4 „	85½	86	85 13/16
Dito dito Nieuwe	„ 4 „	85¼	85½	85⅜
Inschrijving in Assign.	„ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6 „	—	—	—
POLEN, Obligatiën	„ 4 „	73¾	74¼	74
Dito Aandeelen met Loten	fl. 250 f	—	—	—
Dito dito 1835	„ 500 „	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	11	11¼	11 5/16
Dito dito Onbep. Stukken	„ 5 „	10¾	11¼	—
Dito Obligatiën	„ 3 „	37½	38	37¾
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3 „	29¾	30¼	29⅞
Coupons Ardoins		8	9¼	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	„ 5 „	84	84½	84¼
Dito	„ 4 „	—	—	—
Dito Metall.	„ 5 „	75¾	76½	—
Dito Nieuwe	„ 5 „	82¾	83¼	82⅞
Dito 1847	„ 2½ „	40¾	41½	41
BELGIE, Banc.	„ 2½ „	46¼	46¾	46½
Dito bij ROTHSCHILD	„ 2½ „	46¼	46¾	46½
BRAZILIE, 1824 100 £	„ 5 „	89½	90	—
PORTUGAL, te Londen	„ 3 „	34½	35	34 11/16
Dito dito	„ 4 „	36	36½	36 5/16
VENEZUELA,	„ 2½ „	—	—	—
MEXICO,	„ 5 „	27¼	27¾	27½
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van L. G. LA LAU.